ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Στρασβούργο, 25.11.2025
COM(2025) 957 final

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ

{SWD(2025) 957 final}

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 136, σε συνδυασμό με το άρθρο 121 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1263 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, σχετικά με τον αποτελεσματικό συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και την πολυμερή δημοσιονομική εποπτεία και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου[1], και ιδίως το άρθρο 3 παράγραφος 3 στοιχείο α),

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών[2], και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Η σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του ετήσιου κύκλου μακροοικονομικού συντονισμού. Παρέχει στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ καθοδήγηση προσαρμοσμένη στις ειδικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Οικονομική και Νομισματική Ένωση.

(2) Η σύσταση χρησιμεύει ως εργαλείο για τον καθορισμό του θεματολογίου πολιτικής της Ευρωομάδας και την προώθηση συζητήσεων πολιτικής για θέματα κοινού ενδιαφέροντος, συμβάλλοντας στην προώθηση της συνοχής και της σύγκλισης των ενωσιακών και των εθνικών πολιτικών. Παρέχοντας μια κοινή αντίληψη των κύριων προτεραιοτήτων πολιτικής, συμβάλλει στον αποτελεσματικότερο συντονισμό των πολιτικών, ενισχύει την ανθεκτικότητα της ζώνης του ευρώ και την ικανότητά της να ανταποκρίνεται σε εξωτερικούς κλυδωνισμούς, αξιοποιώντας παράλληλα ευκαιρίες για βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, διασφαλίζοντας τη σταθερότητα και συνεισφέροντας στη μετάβαση προς μια απανθρακοποιημένη και ψηφιακή οικονομία.

(3) Η ζώνη του ευρώ είναι αντιμέτωπη με ένα παγκόσμιο περιβάλλον πιο αβέβαιο από οποτεδήποτε άλλοτε την τελευταία δεκαετία. Οι γεωπολιτικές εντάσεις —ιδίως ο συνεχιζόμενος επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας— οι οποίες

[1] ΕΕ L 1263 της 30.4.2024, σ. 1.
[2] ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25.

επηρεάζουν τις ανατολικές παραμεθόριες περιοχές της ΕΕ, και η ανάδυση μιας πιο κατακερματισμένης και πολυπολικής παγκόσμιας τάξης μεταβάλλουν τα καθιερωμένα εμπορικά και χρηματοοικονομικά πρότυπα. Οι μονομερείς προσεγγίσεις σημαντικών εταίρων, ιδίως στο εμπόριο, έχουν αναστατώσει τις αγορές και εγείρουν ερωτήματα σχετικά με την αξιοπιστία εδραιωμένων διεθνών πλαισίων. Οι εξελίξεις αυτές, αφενός συνιστούν εξωτερικούς κλυδωνισμούς που διαταράσσουν τις παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού και προκαλούν αστάθεια στο εμπόριο, τις ροές κεφαλαίων και τις αγορές ενέργειας. Αφετέρου, υπογραμμίζουν πόσο σημαντικές είναι η οικονομική ασφάλεια και η στρατηγική αυτονομία ως συνιστώσες της οικονομικής ανθεκτικότητας και επισημαίνουν τον επείγοντα χαρακτήρα των επενδύσεων σε κρίσιμες ικανότητες και στην κυκλικότητα. Στο πλαίσιο αυτό, η Πυξίδα Ανταγωνιστικότητας[3], μια στρατηγική πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, παρέχει ένα πολύτιμο πλαίσιο για την αξιολόγηση των προκλήσεων, αλλά και των ευκαιριών. Καθορίζοντας τρεις τομείς προτεραιότητας —γεφύρωση του χάσματος καινοτομίας, απανθρακοποίηση της οικονομίας και μείωση των στρατηγικών εξαρτήσεων— υποδεικνύει πού πρέπει να επικεντρώσουν τις προσπάθειές τους η Ένωση και η ζώνη του ευρώ για να εξασφαλίσουν ευημερία σε έναν ταχέως μεταβαλλόμενο κόσμο. Ουσιαστικής σημασίας για την αξιοποίηση των αναδυόμενων ευκαιριών είναι οι μακρόπνοες πολιτικές, ο καλύτερος συντονισμός μεταξύ των κρατών μελών και η ανανεωμένη έμφαση στην καινοτομία. Η Ένωση και η ζώνη του ευρώ μπορούν να μετατρέψουν τις εξωτερικές πιέσεις σε μοχλούς μακροπρόθεσμης ανθεκτικότητας και παγκόσμιας επιρροής εάν αντιμετωπίσουν τις διαρθρωτικές ευπάθειες και εμβαθύνουν την ενιαία αγορά, ενισχύοντας παράλληλα την ασφάλεια και την αυτονομία.

(4) Η οικονομία της ζώνης του ευρώ εξακολουθεί να επιδεικνύει ανθεκτικότητα. Κατά τους πρώτους εννέα μήνες του έτους, η οικονομική ανάπτυξη υπερέβη τις προσδοκίες. Οι καλύτερες του αναμενόμενου επιδόσεις αρχικά οφείλονταν στην απότομη αύξηση των εξαγωγών ενόψει των αναμενόμενων αυξήσεων των δασμών, ωστόσο καλύτερες του αναμενόμενου επιδόσεις κατέγραψαν και οι επενδύσεις σε εξοπλισμό και άυλα περιουσιακά στοιχεία. Ως μία από τις πιο ανοικτές μεγάλες οικονομίες στον κόσμο, η ζώνη του ευρώ αναμένεται να υποστεί πίεση λόγω της αύξησης των παγκόσμιων εμπορικών περιορισμών και εντάσεων. Κατά συνέπεια, η εγχώρια ζήτηση είναι και αναμένεται να παραμείνει ο κύριος μοχλός ανάπτυξης, υποστηριζόμενη από μια εύρωστη αγορά εργασίας που βελτιώνει τα πραγματικά εισοδήματα και από γενικότερα ευνοϊκές συνθήκες χρηματοδότησης. Το 2026 η οικονομική δραστηριότητα αναμένεται να παραμείνει συγκρατημένη λόγω της επιβράδυνσης της εξωτερικής ζήτησης που οφείλεται στους εμπορικούς περιορισμούς και τη συνεχιζόμενη παγκόσμια αβεβαιότητα. Συνολικά, το πραγματικό ΑΕΠ στη ζώνη του ευρώ αναμένεται να αυξηθεί κατά 1,2 % το 2025 και κατά 1,2 % το 2026. Οι προοπτικές ανάπτυξης συνεχίζουν να χαρακτηρίζονται από υψηλή αβεβαιότητα, ενώ επικρατούν κίνδυνοι δυσμενέστερων εξελίξεων.

(5) Στη ζώνη του ευρώ η επιβράδυνση του πληθωρισμού συνεχίζεται. Από την άνοιξη του 2025 ως σήμερα, ο πληθωρισμός κυμαίνεται σε επίπεδα που γενικά υποδηλώνουν σταθερότητα των τιμών. Τον Οκτώβριο του 2025 ο μετρούμενος πληθωρισμός (ΕνΔΤΚ) ήταν 2,1 %, ενώ ο δομικός πληθωρισμός (εκτός των ειδών διατροφής και της ενέργειας) παραμένει υψηλότερος στο 2,4 %. Οι υποκείμενες πιέσεις στις τιμές αναμένεται να παραμείνουν συγκρατημένες λόγω της πρόσφατης ανατίμησης του

[3] COM(2025) 30 final

ευρώ, εντείνοντας τον ανταγωνισμό των εισαγωγών και μετριάζοντας την αύξηση των μισθών. Ενώ πρόσφατα ο πληθωρισμός στη ζώνη του ευρώ ήταν κοντά στον ορισμό της ΕΚΤ για τη σταθερότητα των τιμών, σε ορισμένα κράτη μέλη ο πληθωρισμός παραμένει υψηλός. Στο πλαίσιο αυτό, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) διέκοψε τον κύκλο χαλάρωσης που είχε ξεκινήσει τον Ιούνιο του 2024. Μεταξύ Ιουνίου του 2024 και Ιουνίου του 2025, το επιτόκιο της διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων μειώθηκε κατά συνολικά 200 μονάδες βάσης, στο 2 %. Κατά συνέπεια, τα επιτόκια πολιτικής στη ζώνη του ευρώ επί του παρόντος βρίσκονται κοντά στις περισσότερες εκτιμήσεις για το φυσικό επιτόκιο. Όσον αφορά το μέλλον, σύμφωνα με τις προβολές της Επιτροπής, ο μετρούμενος πληθωρισμός θα διαμορφωθεί στο 2,1 % το 2025 και στο 1,9 % το 2026. Οι κίνδυνοι για τις προοπτικές του πληθωρισμού είναι σε γενικές γραμμές ισορροπημένοι, καθώς οι περισσότερες μετρήσεις των πιο μακροπρόθεσμων πληθωριστικών προσδοκιών παραμένουν γύρω στο 2 %, στηρίζοντας έτσι τη σταθεροποίηση του πληθωρισμού σε κοντινά με τον στόχο επίπεδα. Αυτό δείχνει ότι η πολιτική της ΕΚΤ είναι αξιόπιστη, καθώς έχει σταθεροποιήσει τις προσδοκίες και έχει συμβάλει στην επιστροφή του πληθωρισμού προς τη σταθερότητα των τιμών.

(6) Τα τελευταία χρόνια έχουν επέλθει σημαντικές βελτιώσεις στη δημοσιονομική θέση της ζώνης του ευρώ συνολικά: από το 2020 έως το 2024, το μέσο έλλειμμα μειώθηκε από το 7,0 % του ΑΕΠ στο 3,1 % του ΑΕΠ, ενώ ο λόγος του χρέους προς το ΑΕΠ μειώθηκε κατά 10,1 εκατοστιαίες μονάδες και διαμορφώθηκε στο 88,1 % του ΑΕΠ το 2024. Όσον αφορά το μέλλον, οι δημοσιονομικές προοπτικές δείχνουν μέτρια επιδείνωση, με αναμενόμενη αύξηση του ελλείμματος στο 3,2 % του ΑΕΠ το 2025 και στο 3,3 % του ΑΕΠ το 2026, λόγω της αύξησης των αμυντικών δαπανών και της συνεχιζόμενης αύξησης των δαπανών για τόκους, καθώς και ορισμένης υστέρησης των εσόδων. Ο δείκτης χρέους προβλέπεται να αυξηθεί στο 88,8 % του ΑΕΠ το 2025 και στο 89,8 % του ΑΕΠ το 2026, λόγω της λιγότερο ευνοϊκής διαφοράς μεταξύ επιτοκίων και ανάπτυξης, καθώς και των επίμονων πρωτογενών ελλειμμάτων. Ο δημοσιονομικός προσανατολισμός προβλέπεται ότι θα παραμείνει σε γενικές γραμμές ουδέτερος κατά τον χρονικό ορίζοντα των προβλέψεων τόσο στην ΕΕ όσο και στη ζώνη του ευρώ, αν και με σημαντικές μεταβολές μεταξύ των κρατών μελών. Ο δημοσιονομικός προσανατολισμός διαμορφώνεται από τις δημοσιονομικές πορείες που συνέστησε το Συμβούλιο σύμφωνα με το πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης της Ένωσης, την ευελιξία που επιτρέπεται βάσει της εθνικής ρήτρας διαφυγής για τη διευκόλυνση της αύξησης των αμυντικών δαπανών, καθώς και τον αντίκτυπο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και των άλλων ταμείων της ΕΕ.

(7) Ο μετασχηματισμός του περιβάλλοντος ασφάλειας της Ευρώπης ωθεί ολόκληρη την Ένωση σε σημαντική αύξηση των αμυντικών δαπανών. Τα μέλη του ΝΑΤΟ έχουν δεσμευτεί να τηρήσουν έναν νέο στόχο ύψους 5 % του ΑΕΠ για άμυνα και ασφάλεια. Το Συμβούλιο υποστήριξε την προσπάθεια αυτή ενεργοποιώντας τις εθνικές ρήτρες διαφυγής για 12 κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ, βάσει του δημοσιονομικού πλαισίου της ΕΕ. Η Επιτροπή και η Ύπατη Εκπρόσωπος δημοσίευσαν τη Λευκή Βίβλο για την ευρωπαϊκή άμυνα — Ετοιμότητα με ορίζοντα το 2030[4], παράλληλα με το σχέδιο ReArm Europe, το οποίο παρέχει στα κράτη μέλη χρηματοδοτικά εργαλεία για την ενίσχυση των αμυντικών δυνατοτήτων και υποδομών τους, όπως το μέσο δράσης για

[4] Λευκή βίβλος για την ευρωπαϊκή άμυνα — Ετοιμότητα με ορίζοντα το 2030.

την ασφάλεια στην Ευρώπη (SAFE)[5], μέσω του οποίου ο προϋπολογισμός της ΕΕ θα παράσχει στα κράτη μέλη δάνεια ύψους έως και 150 δισ. EUR για τη στήριξη επενδύσεων στην άμυνα. Έντονη είναι η ζήτηση για το νέο αυτό μέσο από τα κράτη μέλη, που εξέφρασαν ενδιαφέρον να συμμετάσχουν και ζήτησαν στήριξη πέραν του διαθέσιμου προϋπολογισμού. Οι αμυντικές δαπάνες παραμένουν άνισες από χώρα σε χώρα και σε κάποιες περιπτώσεις είναι έντονα συγκεντρωμένες στις δαπάνες προσωπικού. Όσον αφορά τη ζήτηση, η εξάρτηση από τα συστήματα που προμηθεύουν οι ΗΠΑ, καθώς και οι μεγάλοι κύκλοι ανάπτυξης, περιορίζουν την αποδοτικότητα και την ικανότητα ταχείας επέκτασης της παραγωγής. Για να αυξηθούν η ευρωπαϊκή παραγωγή, η συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών και το μερίδιο των στρατιωτικών ειδών που σχεδιάζονται και κατασκευάζονται στην Ευρώπη θα πρέπει να αντιμετωπιστούν οι υφιστάμενοι περιορισμοί και να ενοποιηθεί περαιτέρω η αμυντική αγορά. Το νέο μέσο μπορεί να παράσχει βραχυπρόθεσμα έως μεσοπρόθεσμα μακροοικονομικά κίνητρα, εφόσον για την προμήθεια των ειδών αυτών αξιοποιηθούν οι ευρωπαϊκές βιομηχανικές ικανότητες, ενώ οι μεγάλες του δυνατότητες καινοτομίας δημιουργούν ευκαιρίες για μακροπρόθεσμες δευτερογενείς επιπτώσεις στην παραγωγικότητα.

(8) Η δημοσιονομική θέση της ζώνης του ευρώ παραμένει υπό πίεση, καθώς σε αρκετά κράτη μέλη τα δημόσια ελλείμματα και τα επίπεδα χρέους συνεχίζουν να υπερβαίνουν τους προ της πανδημίας δείκτες και δεν προβλέπεται να μειωθούν τα επόμενα έτη. Παράλληλα με την τήρηση των δημοσιονομικών πορειών τις οποίες συνιστά το Συμβούλιο για να διαφυλαχθεί η βιωσιμότητα του χρέους, θα πρέπει να αφεθούν περιθώρια για πιέσεις στις δαπάνες που θα προκύψουν από την ανάγκη βελτίωσης των αμυντικών δυνατοτήτων, ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας και των επενδύσεων σε στρατηγικές προτεραιότητες όπως οι κρίσιμες ικανότητες και υποδομές, καθώς και για το δημοσιονομικό κόστος που συνδέεται με τα ολοένα και συχνότερα φαινόμενα που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή και την υποβάθμιση του περιβάλλοντος, τα οποία προξενούν ζημίες οι οποίες σε περιορισμένο μόνο βαθμό ασφαλίζονται ιδιωτικά. Για αυτές τις σημαντικές, ανταγωνιστικές μεταξύ τους ανάγκες δαπανών θα χρειαστούν η σταδιακή επανιεράρχηση των δημόσιων δαπανών, η λήψη μέτρων για να συγκρατηθεί η αύξηση των δαπανών λόγω της γήρανσης του πληθυσμού, η βελτίωση της ποιότητας των προγραμμάτων δαπανών και η διερεύνηση των δυνατοτήτων κινητοποίησης πρόσθετων εσόδων. Σημαντική για τη δημιουργία δίκαιων και αποτελεσματικών φορολογικών συστημάτων παραμένει η μείωση των φορολογικών κενών μέσω της βελτίωσης της φορολογικής συμμόρφωσης, μεταξύ άλλων με την ψηφιοποίηση και την καταπολέμηση της φοροαποφυγής, της φοροδιαφυγής και του επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού. Η διεύρυνση της φορολογικής βάσης και η στροφή προς λιγότερο επιζήμιους για την ανάπτυξη φόρους, με παράλληλη αύξηση των κινήτρων υπέρ της εργασίας και ευθυγράμμιση των φορολογικών στρατηγικών με ευρύτερους στόχους πολιτικής, θα μπορούσαν να στηρίξουν τα υγιή δημόσια οικονομικά και τη βιώσιμη ανάπτυξη. Η ενδελεχής χρήση επανεξετάσεων των δαπανών, αναλύσεων κόστους-οφέλους και εργαλείων κατάρτισης του προϋπολογισμού βάσει επιδόσεων θα μπορούσε να καταστήσει τις δαπάνες πολύ πιο αποδοτικές και εστιασμένες στις προτεραιότητες πολιτικής. Ειδικότερα, η αύξηση της ιδιωτικής ασφάλισης για ζημίες που σχετίζονται με το κλίμα θα μπορούσε να εξασφαλίσει πρόσθετα δημοσιονομικά περιθώρια. Το 2025 οι

[5] COM(2025) 122 final

κανόνες για την ενδιάμεση επανεξέταση της πολιτικής συνοχής της ΕΕ ανέδειξαν επίσης ορισμένους τομείς (άμυνα και ασφάλεια, ανταγωνιστικότητα και απανθρακοποίηση, ενεργειακή μετάβαση, οικονομικά προσιτή στέγαση, μέτρα που σχετίζονται με το νερό και προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι ανατολικές παραμεθόριες περιοχές) ως στρατηγικές προτεραιότητες της ΕΕ. Μέσω του αναπρογραμματισμού των επιχειρησιακών προγραμμάτων και της κινητοποίησης διαθέσιμων πόρων θα μπορούσαν να πραγματοποιηθούν πρόσθετες επενδύσεις στους εν λόγω τομείς. Τέλος, η βελτίωση της αποδοτικότητας των δημόσιων επενδύσεων μέσω του ορθού μεσοπρόθεσμου και μακροπρόθεσμου σχεδιασμού, του αποτελεσματικού συντονισμού μεταξύ των τομέων πολιτικής και των επιπέδων διακυβέρνησης, της αυστηρής αξιολόγησης των έργων, και των συνεργειών με την ιδιωτική χρηματοδότηση θα μπορούσε να συμβάλει στην αύξηση της παραγωγικότητας και της δημοσιονομικής βιωσιμότητας.

(9) Η αγορά εργασίας της ζώνης του ευρώ παραμένει εύρωστη παρά τις ελλείψεις εργατικού δυναμικού, οι οποίες μειώνονται αλλά παραμένουν σημαντικές. Η ανεργία βρίσκεται σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα και στα μέσα του 2025 ανερχόταν στο 5,9 %. Η αύξηση της απασχόλησης επιβραδύνεται, αλλά συνεχίζει να υποστηρίζεται από την αυξανόμενη συμμετοχή στην αγορά εργασίας και την εισερχόμενη μετανάστευση. Από το 2021 ως σήμερα, σε αρκετά κράτη μέλη, η καθαρή μετανάστευση είναι ο παράγοντας μεγαλύτερης συμβολής στην αύξηση της απασχόλησης. Η ελεγχόμενη νόμιμη μετανάστευση έχει συμβάλει στη μείωση των ελλείψεων εργατικού δυναμικού σε συγκεκριμένους κλάδους και στην αντιστάθμιση των δυσμενών δημογραφικών μεταβολών. Ταυτόχρονα, εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ πληθυσμιακών ομάδων. Σύμφωνα με τις προοπτικές για το 2026, η συγκράτηση της αύξησης της απασχόλησης και η χαμηλή ανεργία θα συνεχιστούν, αλλά με επίμονες διαφορές μεταξύ κρατών μελών και μεταξύ περιφερειών. Οι αυξημένοι εμπορικοί περιορισμοί και η παρατεταμένη αβεβαιότητα θα μπορούσαν να επηρεάσουν αρνητικά την ανάπτυξη και, κατά συνέπεια, την απασχόληση, λόγω των υψηλότερων δασμών στις εξαγωγές και της αυξημένης παγκόσμιας αβεβαιότητας. Η αύξηση των ονομαστικών μισθών μετριάζεται έπειτα από μια περίοδο ταχείας αύξησης. Στη ζώνη του ευρώ, η ετήσια αύξηση της αμοιβής ανά μισθωτό διαμορφώθηκε σε 3,9 % το πρώτο εξάμηνο του 2025, έναντι 4,5 % κατά μέσο όρο το 2024. Δεδομένης της μείωσης του πληθωρισμού, οι πραγματικοί μισθοί αυξήθηκαν κατά 1,7 % το πρώτο εξάμηνο του 2025 και, έως τα μέσα του 2025, η αγοραστική δύναμη των μισθών είχε ανακάμψει στα επίπεδα του 2019 στο σύνολο της ζώνης του ευρώ. Όσον αφορά το μέλλον, σταδιακά αναμένεται να μετριαστεί περαιτέρω η αύξηση των μισθών κατόπιν διαπραγματεύσεων.

(10) Οι ελλείψεις εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων σε συνδυασμό με τις δημογραφικές πιέσεις παραμένουν σημαντικές προκλήσεις για πολλούς ευρωπαϊκούς τομείς και για την οικονομία στο σύνολό της. Τη δυναμική της αγοράς εργασίας διαμορφώνει επίσης η εν εξελίξει μετάβαση προς μια ψηφιακή (σύμφωνα με το πρόγραμμα πολιτικής «Ψηφιακή Δεκαετία»[6]) και απανθρακοποιημένη οικονομία, η οποία δημιουργεί νέες ευκαιρίες και καθιστά παρωχημένες ορισμένες θέσεις εργασίας και δεξιότητες. Η

[6] Το πρόγραμμα πολιτικής «Ψηφιακή δεκαετία» (DDPP) παρέχει ένα κοινό, νομικά δεσμευτικό πλαίσιο διακυβέρνησης που θα καθοδηγήσει τον ψηφιακό μετασχηματισμό της ΕΕ με ορίζοντα το 2030. Καθορίζει τους κοινούς στόχους και επιδιώξεις της ΕΕ που αναγνωρίζονται ως βασικός καταλύτης για την ανταγωνιστικότητα, την ανθεκτικότητα και την τεχνολογική κυριαρχία της Ευρώπης.

προετοιμασία των εργαζομένων για τη μετάβαση αυτή απαιτεί συνεχείς προσπάθειες για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων και την επανειδίκευσή τους, με καλύτερη ευθυγράμμιση των πολιτικών για την αγορά εργασίας και της παρεχόμενης εκπαίδευσης και κατάρτισης με τις δεξιότητες για τις οποίες υπάρχει ζήτηση. Επίσης, η ενίσχυση της απόκτησης βασικών δεξιοτήτων από μικρή ηλικία θέτει τα θεμέλια για την ανάπτυξη δεξιοτήτων. Η γεφύρωση των μεγάλων περιφερειακών ανισοτήτων όσον αφορά τις δεξιότητες και το ανθρώπινο κεφάλαιο θα ωφελήσει τους εργαζομένους και θα ενισχύσει την ενιαία αγορά. Για να διατηρηθούν η ανταγωνιστικότητα, η ετοιμότητα και η τεχνολογική υπεροχή, είναι επίσης ανάγκη να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην εκπαίδευση και κατάρτιση στις φυσικές επιστήμες, την τεχνολογία, τη μηχανική και τα μαθηματικά (STEM), πεδία στα οποία καταγράφονται ελλείψεις. Η ενίσχυση των κινήτρων υπέρ της εργασίας μέσω της φορολογικής ελάφρυνσης της εργασίας, μεταξύ άλλων με στοχευμένες μεταρρυθμίσεις των συστημάτων φορολογίας και παροχών, καθώς και με τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας σε ορισμένους τομείς, θα στηρίξει τη συμμετοχή στην αγορά εργασίας και την απασχόληση. Η διευκόλυνση της ένταξης των υποεκπροσωπούμενων ομάδων (όπως οι γυναίκες, οι νεότεροι και οι μεγαλύτερης ηλικίας εργαζόμενοι, οι Ρομά και τα άτομα με αναπηρία), ανάλογα με το πλαίσιο της κάθε χώρας, θα ενισχύσει περισσότερο την προσφορά εργασίας και τη συμπεριληπτικότητα. Η συμμετοχή των νέων στο εργατικό δυναμικό και η επαγγελματική επιτυχία τους είναι καθοριστικής σημασίας για τη διαρκή ευημερία της Ένωσης. Ταυτόχρονα, καίριας σημασίας για την κοινωνική συνοχή είναι η μείωση της φτώχειας και η στήριξη των ευάλωτων νοικοκυριών μέσω επαρκών και βιώσιμων συστημάτων κοινωνικής προστασίας και ένταξης, συμπεριλαμβανομένης της βελτίωσης τόσο της πρόσβασης σε υπηρεσίες φροντίδας όσο και της οικονομικά προσιτής και προσβάσιμης στέγασης. Η δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας και η μετάβαση σε αυτές, η διασφάλιση της αποτελεσματικής συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων στη χάραξη πολιτικής και η ενίσχυση του κοινωνικού διαλόγου παραμένουν ουσιαστικής σημασίας για τη διατήρηση της ανταγωνιστικότητας της ζώνης του ευρώ και τις ανθεκτικότητάς της στις διαρθρωτικές αλλαγές. Οι πρωτοβουλίες στο πλαίσιο της Ένωσης Δεξιοτήτων[7] και του χάρτη πορείας για την ποιότητα των θέσεων εργασίας θα συνεισφέρουν σε αυτές τις προσπάθειες. [8]

(11) Η αντιμετώπιση των διαρθρωτικών αδυναμιών είναι καίριας σημασίας για μια ισχυρότερη και πιο βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη στην Ένωση και στη ζώνη του ευρώ. Εμπόδιο στο αναπτυξιακό δυναμικό της ΕΕ αποτελεί το γεγονός ότι η αύξηση της παραγωγικότητας κατά βάση περιορίζεται στη μεταποίηση μεσαίας τεχνολογίας και στις υπηρεσίες χαμηλής ειδίκευσης, ενώ οι ΗΠΑ καταγράφουν υψηλότερη ανάπτυξη σε καινοτόμους τομείς υψηλής ειδίκευσης, όπως οι υπηρεσίες ΤΠ. Για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής ικανότητας καινοτομίας και ανταγωνισμού σε παγκόσμιο επίπεδο πρέπει να κινητοποιηθούν πόροι από όλες τις περιφέρειες της ΕΕ και να μετατραπεί η ισχυρή ερευνητική της βάση σε εμπορεύσιμες τεχνολογίες και προϊόντα. Γι’ αυτό απαιτούνται υψηλότερες επενδύσεις στην έρευνα και ανάπτυξη και στη γνώση, ισχυρότεροι δεσμοί μεταξύ έρευνας και βιομηχανίας, βαθύτερα οικοσυστήματα καινοτομίας και η ανάπτυξη μιας εύρωστης βιομηχανίας κυκλικής οικονομίας. Στο πλαίσιο αυτό, το σύστημα ενιαίων διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας παρέχει

[7] COM(2025) 90 final
[8] COM(2025) 959 final

ένα καίριο εργαλείο για την ενίσχυση της καινοτομίας. Παράλληλα, το InvestEU[9] κινητοποιεί μεγάλους όγκους δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων, μεταξύ άλλων για την ανάπτυξη και την εφαρμογή καινοτομιών, ενώ η πλατφόρμα στρατηγικών τεχνολογιών για την Ευρώπη (STEP)[10] αποτελεί σημαντικό μέσο διοχέτευσης πόρων σε στρατηγικές τεχνολογίες. Παρά τις πρόσφατες βελτιώσεις, το οικοσύστημα κεφαλαίων επιχειρηματικών συμμετοχών της ΕΕ παραμένει επίσης κατακερματισμένο και ανεπαρκώς κεφαλαιοποιημένο, ιδίως όσον αφορά τις επενδύσεις σε επεκτεινόμενες επιχειρήσεις. Σημαντική για την προαγωγή της καινοτομίας και τη στήριξη της έρευνας και ανάπτυξης σε ευρωπαϊκό επίπεδο είναι και η επέκταση των ιδιωτικών μακροπρόθεσμων κεφαλαίων επιχειρηματικού κινδύνου, μεταξύ άλλων μέσω της προόδου της Ένωσης Αποταμιεύσεων και Επενδύσεων, καθώς και της συνεχούς στήριξης μέσω δημόσιων πολιτικών. Η ανάπτυξη και η ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης παρεμποδίζονται και από το διαρθρωτικά υψηλότερο ενεργειακό κόστος. Το σχέδιο δράσης για οικονομικά προσιτή ενέργεια αποσκοπεί στη μείωση των τιμών της ενέργειας και στην περαιτέρω απεξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα. Για τον σκοπό αυτό, η ολοκλήρωση της Ενεργειακής Ένωσης, ο εξηλεκτρισμός, η ενεργειακή απόδοση, η επιτάχυνση της ανάπτυξης ανανεώσιμων και καθαρών μορφών ενέργειας, η βελτίωση της δυναμικότητας του δικτύου, συμπεριλαμβανομένων των διασυνοριακών γραμμών διασύνδεσης και της αποτελεσματικής χρήσης των υφιστάμενων γραμμών, οι υποδομές έξυπνων δικτύων και η μεγαλύτερη ευελιξία του ενεργειακού συστήματος έχουν καθοριστική σημασία.

(12) Η εύρυθμη λειτουργία των αγορών αγαθών, εργασίας και χρηματοπιστωτικών προϊόντων είναι απαραίτητη για τις επενδύσεις, την ανθεκτικότητα και την παραγωγικότητα. Για την κινητοποίηση πόρων προς τους τομείς με υψηλό δυναμικό αύξησης της παραγωγικότητας πρέπει να αρθούν τα εμπόδια στην ανακατανομή κεφαλαίων και εργατικού δυναμικού, ώστε να ευνοηθούν, μεταξύ άλλων, οι νεοφυείς και ο επεκτεινόμενες επιχειρήσεις. Παρά τη σημαντική συμβολή της στην ευημερία και τη σύγκλιση της Ευρώπης, η ενιαία αγορά παραμένει ατελής —ιδίως όσον αφορά τις υπηρεσίες, τις ψηφιακές τεχνολογίες και την ενέργεια— λόγω εσωτερικών φραγμών, κανονιστικών ανισοτήτων, πολύπλοκων διαδικασιών και κενών μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο. Τον Μάιο του 2025 η Επιτροπή εξέδωσε μια νέα στρατηγική για την ενιαία αγορά[11], η οποία θα ενισχυθεί με τον υπό έκδοση χάρτη πορείας για την ενιαία αγορά έως το 2028, με σκοπό τη μείωση των υπαρχόντων φραγμών, την πρόληψη της δημιουργίας νέων και την ευθυγράμμιση της ενιαίας αγοράς με τους στρατηγικούς στόχους της Ευρώπης. Στην αύξηση της παραγωγικότητας σε όλα τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να συμβάλουν, εκτός από την ενιαία αγορά, η προώθηση ενός ευνοϊκού επιχειρηματικού περιβάλλοντος που δίνει έμφαση στην απλούστευση, η μείωση της διοικητικής επιβάρυνσης και η ενίσχυση της διακυβέρνησης των πολιτικών παραγωγικότητας μέσω ισχυρότερων εθνικών συμβουλίων παραγωγικότητας. Επιπλέον, εν μέσω του γεωοικονομικού κατακερματισμού, η προώθηση ισχυρών εμπορικών και χρηματοοικονομικών σχέσεων με εταίρους που συμμερίζονται τις ίδιες απόψεις θα μπορούσε επίσης να προαγάγει τη βιώσιμη ανάπτυξη και τις επενδύσεις. Οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, μεταξύ άλλων οι υποστηριζόμενες από ταμεία της Ένωσης, όπως ο ΜΑΑ και τα άλλα ταμεία της ΕΕ, συμβάλλουν στην τόνωση της ανταγωνιστικότητας των κρατών μελών αίροντας τα

9 ΕΕ L 107 της 26.3.2021, σ. 30.
10 ΕΕ L, 2024/795, 29.2.2024.
11 COM(2025) 500 final

εμπόδια στις επενδύσεις, βελτιώνοντας το επιχειρηματικό περιβάλλον και ενισχύοντας την οικονομική σταθερότητα.

(13) Η ΕΕ παράγει άφθονες αποταμιεύσεις για τη χρηματοδότηση των επενδύσεων και των στρατηγικών της προτεραιοτήτων. Η ζώνη του ευρώ είναι καθαρός προμηθευτής κεφαλαίων προς τον υπόλοιπο κόσμο, χάρη στο υψηλό συνεχές πλεόνασμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών της, ενώ σημαντικές παραμένουν οι εγχώριες επενδυτικές της ανάγκες για την έρευνα και ανάπτυξη, την καθαρή ενέργεια, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τις ψηφιακές υποδομές, την άμυνα και το διάστημα, μεταξύ άλλων. Η Ένωση Αποταμιεύσεων και Επενδύσεων[12] αποσκοπεί στη βελτίωση της ροής των εγχώριων αποταμιεύσεων προς εγχώριες επενδύσεις, σύμφωνα με τους στόχους μιας βαθιάς και εύρυθμης ενιαίας αγοράς. Έχει επίσης στόχο να δώσει στους πολίτες περισσότερες ευκαιρίες να αυξήσουν την περιουσία τους επενδύοντας στις κεφαλαιαγορές, και έτσι να κινητοποιήσει τις αποταμιεύσεις. Αυτό σημαίνει ενίσχυση της συμμετοχής των ιδιωτών επενδυτών, καθώς και του χρηματοοικονομικού γραμματισμού, κινητοποίηση της μεγάλης δεξαμενής περιουσιακών στοιχείων των θεσμικών επενδυτών της Ευρώπης και επέκταση των επιλογών χρηματοδότησης πέραν του τραπεζικού τομέα για όλες τις επιχειρήσεις, μεταξύ άλλων με σκοπό τη στήριξη των νεοφυών και επεκτεινόμενων επιχειρήσεων. Είναι επίσης ανάγκη να αντιμετωπιστεί ο κατακερματισμός των κεφαλαιαγορών και διευκολυνθούν οι διασυνοριακές οικονομίες κλίμακας μέσω αποτελεσματικότερης και πιο εναρμονισμένης εποπτείας εντός της ενιαίας αγοράς. Το σχέδιο αυτό βασίζεται στην υπόθεση σταθερής προόδου της Ένωσης Κεφαλαιαγορών και της Τραπεζικής Ένωσης. Με την εμβάθυνση των κεφαλαιαγορών, οι ιδιώτες επενδυτές και οι θεσμικοί επενδυτές, συμπεριλαμβανομένων των επαγγελματικών και ατομικών συνταξιοδοτικών προγραμμάτων, θα μπορούσαν να αποκτήσουν πρόσβαση σε πιο ποικίλες επενδυτικές ευκαιρίες ώστε να αυξηθεί η περιουσία των πολιτών και να διοχετευτούν κεφάλαια σε ευρωπαϊκές επιχειρήσεις και υποδομές. Ταυτόχρονα, μέσω της ολοκλήρωσης της Τραπεζικής Ένωσης, η χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση θα καταστεί πιο ενοποιημένη, σταθερή και αποτελεσματική σε όλα τα κράτη μέλη και έτσι θα περιοριστεί ο κατακερματισμός, ενώ θα ενισχυθεί η ανθεκτικότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Από κοινού, οι μεταρρυθμίσεις αυτές θα καταστούσαν δυνατή την εγχώρια αξιοποίηση των άφθονων αποταμιεύσεων στη ζώνη του ευρώ και την Ένωση στο σύνολό της, μετατρέποντας τες σε μοχλό ανταγωνιστικότητας, καινοτομίας και ασφάλειας.

(14) Το ευρώ διαδραματίζει σημαντικό ρόλο ως περιφερειακό νόμισμα που χρησιμοποιείται ευρέως από τις γειτονικές οικονομίες για τιμολόγηση και ως αποθεματικό νόμισμα, και έτσι συνιστά μακροοικονομικό έρεισμα της σταθερότητας του ευρύτερου ευρωπαϊκού χώρου. Το ευρώ χρησιμοποιείται επίσης ευρέως από τους Ευρωπαίους εξαγωγείς και εισαγωγείς στις συναλλαγές τους με τον υπόλοιπο κόσμο. Ταυτόχρονα, το διεθνές νομισματικό και χρηματοπιστωτικό σύστημα υφίσταται βαθιές αλλαγές που χαρακτηρίζονται από γεωπολιτικούς κλυδωνισμούς, αυξανόμενη πολυπολικότητα και ταχεία τεχνολογική καινοτομία. Η εργαλειοποίηση και οι απειλές εργαλειοποίησης των οικονομικών και χρηματοοικονομικών αλληλεξαρτήσεων ανέδειξαν τις ευπάθειες της χρηματοοικονομικής στρατηγικής αυτονομίας της Ένωσης και της ζώνης του ευρώ. Η διεύρυνση της χρήσης του ευρώ διεθνώς θα στήριζε τη στρατηγική αυτονομία της ΕΕ και θα περιόριζε το κόστος χρηματοδότησης

[12] COM(2025) 124 final

και τα συναλλαγματικά ανοίγματα των επιχειρήσεων, αν και θα συνεπαγόταν νέες ευθύνες για τη διατήρηση της μακροχρηματοπιστωτικής σταθερότητας. Στο πλαίσιο αυτό, η ανάπτυξη του ψηφιακού ευρώ, παράλληλα με τις προσπάθειες για ενίσχυση της διαλειτουργικότητας των εγχώριων και περιφερειακών ιδιωτικών λύσεων πληρωμών, θα συνέβαλε στην ενίσχυση της νομισματικής κυριαρχίας της Ευρώπης, περιορίζοντας την εξάρτηση από μη ευρωπαϊκές χρηματοπιστωτικές υποδομές και ενισχύοντας την ανθεκτικότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος και του συστήματος πληρωμών της Ευρώπης.

(15) Ο χρηματοπιστωτικός τομέας παραμένει ανθεκτικός. Τα αποτελέσματα της άσκησης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων σε επίπεδο ΕΕ το 2025, την οποία διεξήγαγε η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών, επιβεβαίωσαν ότι οι ευρωπαϊκές τράπεζες θα παραμείνουν εύρωστες ακόμη και στην υποθετική περίπτωση σοβαρής επιβράδυνσης της οικονομικής δραστηριότητας. Ωστόσο, οι κίνδυνοι για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα είναι υψηλοί και εξακολουθούν να υπάρχουν ευπάθειες. Το πρώτο εξάμηνο του 2025, ο τραπεζικός τομέας στη ζώνη του ευρώ συνέχισε να καταγράφει υψηλές επιδόσεις, υποστηριζόμενος από εύρωστες κεφαλαιακές θέσεις και θέσεις ρευστότητας, καθώς και από παρατεταμένη κερδοφορία, παρά την εξασθένηση των παγκόσμιων και εγχώριων συνθηκών και τη μείωση των επιτοκίων. Από τα μέσα του 2024 οι αποτιμήσεις των τραπεζών έχουν βελτιωθεί σημαντικά, ενώ μέχρι στιγμής διατηρείται η ποιότητα των περιουσιακών στοιχείων, και τα ποσοστά των μη εξυπηρετούμενων δανείων παραμένουν συνολικά σταθερά. Ταυτόχρονα, το διεθνές περιβάλλον έχει γίνει πιο ασταθές. Η παγκόσμια πολιτική αβεβαιότητα και οι ασταθείς παγκόσμιες χρηματοπιστωτικές συνθήκες αυξάνουν τον κίνδυνο διόρθωσης των τιμών των περιουσιακών στοιχείων και νέων πιέσεων στη ρευστότητα και στις αγορές κρατικών χρεωστικών τίτλων. Τόσο οι τράπεζες όσο και οι μη τραπεζικοί χρηματοπιστωτικοί διαμεσολαβητές έχουν σημαντικά ανοίγματα σε ευαίσθητους στο εμπόριο τομείς, όπως η χαλυβουργία και η αυτοκινητοβιομηχανία. Οι αναντιστοιχίες ρευστότητας και η υψηλή μόχλευση σε βασικούς τομείς των μη τραπεζικών χρηματοπιστωτικών διαμεσολαβητών αποτελούν σημαντικές πηγές ευπαθειών. Η αυξανόμενη διασύνδεση μεταξύ των τραπεζών και των μη τραπεζικών χρηματοπιστωτικών διαμεσολαβητών και οι σημαντικοί δεσμοί με άλλους μη τραπεζικούς χρηματοπιστωτικούς διαμεσολαβητές και αγορές τρίτων χωρών, αυξάνουν την πολυπλοκότητα και τα ανοίγματα που επί του παρόντος δεν είναι ορατά και δεν παρακολουθούνται επαρκώς. Στον τομέα των εμπορικών ακινήτων εξακολουθούν να υφίστανται κίνδυνοι που χρήζουν στενής παρακολούθησης. Οι εξελίξεις στη στεγαστική αγορά χρήζουν επίσης προσοχής, δεδομένης της σύνδεσής τους με την τραπεζική δανειοδότηση και το ιδιωτικό χρέος, καθώς και με τις επενδύσεις και την οικονομική δραστηριότητα γενικότερα. Εν μέσω αυξημένων γεωπολιτικών εντάσεων, οι κυβερνοκίνδυνοι αποκτούν ολοένα και μεγαλύτερη σημασία ως βασικές επιχειρησιακές ευπάθειες, μεταξύ άλλων και για τις τράπεζες. Υπάρχουν επίσης κίνδυνοι για τον χρηματοπιστωτικό τομέα που απορρέουν από ανοίγματα που σχετίζονται με το κλίμα και το περιβάλλον. Στο πλαίσιο αυτό, η διασφάλιση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας θα απαιτεί διαρκή επαγρύπνηση, μακρόπνοη εποπτεία και ενισχυμένη ανθεκτικότητα σε όλα τα τμήματα του χρηματοπιστωτικού συστήματος, μεταξύ άλλων και μέσω κατάλληλων διχτυών ασφαλείας,

ΣΥΝΙΣΤΑ στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ να αναλάβουν δράση, μεμονωμένα, αλλά και συλλογικά στο πλαίσιο της Ευρωομάδας, το διάστημα 2026-2027, ώστε:

1) Να διασφαλίσουν τη δημοσιονομική βιωσιμότητα και να τηρήσουν τις συνιστώμενες πορείες των καθαρών δαπανών, συμπεριλαμβανομένης, κατά περίπτωση, της προσωρινής ευελιξίας που παρέχεται μέσω της εθνικής ρήτρας διαφυγής για τις αμυντικές δαπάνες. Τα παραπάνω αναμένεται να οδηγήσουν σε μια κατάλληλα διαφοροποιημένη δημοσιονομική πολιτική και σε έναν συνολικά ουδέτερο δημοσιονομικό προσανατολισμό το 2026.

2) Να τηρήσουν τις συνιστώμενες πορείες των καθαρών δαπανών και παράλληλα να εφαρμόσουν μεσοπρόθεσμες δημοσιονομικές στρατηγικές που αφήνουν περιθώρια για τις αναγκαίες δαπάνες που συνδέονται με τις αμυντικές δυνατότητες, ενισχύοντας την ανταγωνιστικότητα και τις επενδύσεις σε στρατηγικές προτεραιότητες. Να επανιεραρχήσουν τους εθνικούς προϋπολογισμούς και να λάβουν μέτρα για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας, της αποδοτικότητας, της ποιότητας και της σύνθεσης των δημόσιων εσόδων και δαπανών, μεταξύ άλλων προωθώντας την αύξηση της ιδιωτικής ασφάλισης των ζημιών που σχετίζονται με κλιματικά φαινόμενα.

3) Να αντιμετωπίσουν τα εμπόδια των αμυντικών βιομηχανιών ώστε, σύμφωνα με τον χάρτη πορείας για την αμυντική ετοιμότητα για το 2030, οι πρόσθετες δημόσιες δαπάνες να μεταφραστούν σε έγκαιρες και αποτελεσματικές αμυντικές δυνατότητες. Να προωθήσουν τη δημιουργία μιας αγοράς αμυντικού εξοπλισμού σε επίπεδο ΕΕ· να ενθαρρύνουν τις κοινές προμήθειες που συμβάλλουν στη βελτίωση της αποδοτικότητας και της διαλειτουργικότητας και μειώνουν τον κατακερματισμό.

4) Να ολοκληρώσουν την υλοποίηση των σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας έως τις 31 Αυγούστου 2026 και να στηρίξουν τη χρηματοδότηση των επενδύσεων κατά τα επόμενα έτη συντονίζοντας την εθνική και την ενωσιακή χρηματοδότηση. Να διασφαλίσουν την απορρόφηση των διαθέσιμων κονδυλίων της ΕΕ, αξιοποιώντας τις ευκαιρίες που δημιούργησε η ενδιάμεση επανεξέταση της πολιτικής συνοχής.

5) Να προωθήσουν την αναβάθμιση των δεξιοτήτων και την επανειδίκευση του εργατικού δυναμικού με σκοπό την αύξηση της παραγωγικότητας και της ικανότητας καινοτομίας και τη στήριξη στρατηγικών τομέων. Να ενδυναμώσουν τις πολιτικές εκπαίδευσης και κατάρτισης ώστε να βελτιωθούν τα εκπαιδευτικά αποτελέσματα, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στις βασικές και ψηφιακές δεξιότητες, και να βελτιώσουν την αντιστοίχιση της ζήτησης προς την προσφορά των προφίλ δεξιοτήτων. Να αντιμετωπίσουν τις αναντιστοιχίες δεξιοτήτων και τις μεγάλες περιφερειακές ανισότητες σε δεξιότητες και ανθρώπινο κεφάλαιο. Να προαγάγουν την ποιότητα των θέσεων εργασίας και να αυξήσουν περαιτέρω τη συμμετοχή στην αγορά εργασίας, μεταξύ άλλων και των υποεκπροσωπούμενων σε αυτή ομάδων. Να λάβουν μέτρα για τη διευκόλυνση της διασυνοριακής κινητικότητας στην ενιαία αγορά και την ελεγχόμενη νόμιμη μετανάστευση υπηκόων τρίτων χωρών σε επαγγέλματα στα οποία καταγράφονται ελλείψεις. Να ενισχύσουν τα κίνητρα υπέρ της εργασίας μέσω της φορολογικής ελάφρυνσης της εργασίας, μεταξύ άλλων με στοχευμένες μεταρρυθμίσεις των συστημάτων φορολογίας και παροχών. Να αναλάβουν δράση για την καταπολέμηση και τη μείωση της φτώχειας με την προάσπιση και την ενίσχυση επαρκών και βιώσιμων συστημάτων κοινωνικής προστασίας και ένταξης, και μέσω της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή, βιώσιμη και ποιοτική στέγαση. Να διασφαλίσουν την αποτελεσματική συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων στη χάραξη πολιτικής και να ενισχύσουν τον κοινωνικό

διάλογο. Να διασφαλίσουν την αποτελεσματική συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων στη χάραξη πολιτικής και να ενισχύσουν τον κοινωνικό διάλογο.

6) Σύμφωνα με τις εθνικές πρακτικές και σεβόμενα τον ρόλο των κοινωνικών εταίρων και τη σημασία του κοινωνικού διαλόγου[13], να ενισχύσουν τις συνθήκες που στηρίζουν τη βιώσιμη αύξηση των μισθών, ιδίως για τα άτομα με χαμηλό και μεσαίο εισόδημα, σύμφωνα με την εξέλιξη της παραγωγικότητας και λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τους κινδύνους πληθωρισμού και τις αποκλίσεις ανταγωνιστικότητας εντός της ζώνης του ευρώ.

7) Να δώσουν προτεραιότητα στις δημόσιες επενδύσεις και να παράσχουν κίνητρα υπέρ των ιδιωτικών επενδύσεων που στηρίζουν την έρευνα και την καινοτομία, την απανθρακοποίηση της βιομηχανίας, την καθαρή ενέργεια και την ψηφιακή μετάβαση, την οικονομική ασφάλεια και τη μείωση των στρατηγικών εξαρτήσεων σε όλες τις αξιακές αλυσίδες. Να προωθήσουν την κατανομή πόρων σε τομείς και τεχνολογίες με υψηλό αναπτυξιακό δυναμικό και να ενδυναμώσουν τα οικοσυστήματα καινοτομίας, μεταξύ άλλων ενισχύοντας τους δεσμούς μεταξύ διάφορων παραγόντων, όπως των επιχειρήσεων, των πανεπιστημίων ή των ερευνητικών ιδρυμάτων, και να αναπτύξουν τη συμβολή των κεφαλαίων επιχειρηματικών συμμετοχών στη χρηματοδότηση νεοφυών και επεκτεινόμενων επιχειρήσεων και την επιτάχυνση της υιοθέτησης ψηφιακών και καθαρών τεχνολογιών.

8) Να άρουν τους εσωτερικούς φραγμούς και τις κανονιστικές ανισότητες σε εθνικό επίπεδο, καθώς και τις εναπομένουσες περιπτώσεις ελλιπούς μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο και ελλιπούς συμμόρφωσης, να εμβαθύνουν την ενιαία αγορά και να ενισχύσουν την αποτελεσματικότητα και τη ικανότητα επέκτασης των επιχειρήσεων.

9) Να προωθήσουν την απλούστευση της νομοθεσίας εντοπίζοντας και μειώνοντας τον περιττό φόρτο και θεσπίζοντας διαφανή και στοχευμένη νομοθεσία, μεταξύ άλλων μέσω της αποτελεσματικής χρήσης των δημόσιων διαβουλεύσεων και των διαβουλεύσεων με ενδιαφερόμενα μέρη στο πλαίσιο της νομοθετικής διαδικασίας, καθώς και των εκ των υστέρων αξιολογήσεων της νομοθεσίας.

10) Να αναπτύξουν μια Ευρωπαϊκή Ένωση Αποταμιεύσεων και Επενδύσεων, σύμφωνα με την ανακοίνωση της Επιτροπής του Μαρτίου 2025[14], για την προαγωγή ανταγωνιστικών και εύρυθμων κεφαλαιαγορών και τραπεζικών τομέων με σκοπό την κινητοποίηση των ευρωπαϊκών αποταμιεύσεων για μακροπρόθεσμες επενδύσεις, ιδίως σε τομείς της ευρωπαϊκής οικονομίας με υψηλό αναπτυξιακό δυναμικό ή στρατηγική σημασία. Να αντιμετωπίσουν τον κατακερματισμό των κεφαλαιαγορών και τους φραγμούς στη διασυνοριακή παροχή και κατανάλωση χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, καθώς και τις αποκλίσεις στις εθνικές εποπτικές πρακτικές, επιτυγχάνοντας ταχεία πρόοδο στην επικείμενη δέσμη νομοθετικών μέτρων για την ολοκλήρωση και την εποπτεία των κεφαλαιαγορών.

11) Να λάβουν μέτρα για την υλοποίηση των συστάσεων της Επιτροπής του 2025 σχετικά με την αύξηση της διαθεσιμότητας των λογαριασμών αποταμίευσης και

[13] Κατά την εκπόνηση της φθινοπωρινής δέσμης του 2026, η Επιτροπή και το Συμβούλιο έλαβαν παρατηρήσεις από την ΕΣΣΟ και από εργοδοτικές ενώσεις. Βλ. https://commission.europa.eu/publications/2026-european-semester-autumn-package_el

[14] COM(2025) 124 final

επενδύσεων με απλουστευμένη και ευνοϊκή φορολογική μεταχείριση[15] (Σεπτέμβριος 2025) και σχετικά με τους πίνακες συντάξεων, τα συστήματα παρακολούθησης των συντάξεων και την αυτόματη ένταξη[16] (Νοέμβριος 2025), καθώς και τις συστάσεις της ανακοίνωσης του 2025 σχετικά με τη στρατηγική της ΕΕ για τον χρηματοοικονομικό γραμματισμό[17] (Σεπτέμβριος 2025).

12) Να λάβουν όλα τα αναγκαία μέτρα για τη δημιουργία του ψηφιακού ευρώ, να προωθήσουν την καινοτομία και τον ανταγωνισμό στην αγορά πληρωμών και να διασφαλίσουν τη διαρκή και ευρεία πρόσβαση και τη χρηστικότητα του χρήματος κεντρικής τράπεζας στην ψηφιοποιημένη οικονομία.

13) Να προωθήσουν τον διεθνή ρόλο του ευρώ και να αναλάβουν δράση υπέρ της περαιτέρω ενίσχυσης της παγκόσμιας θέσης του, μεταξύ άλλων αντιμετωπίζοντας τις ευπάθειες των ευρωπαϊκών χρηματοπιστωτικών υποδομών.

14) Να παρακολουθούν τους κινδύνους για τη μακροχρηματοπιστωτική σταθερότητα, συμπεριλαμβανομένων όσων απορρέουν από την ποιότητα των περιουσιακών στοιχείων, τη δυναμική ανατιμολόγησης και ανοίγματα που σχετίζονται με το κλίμα και το περιβάλλον, καθώς και τις διασυνδέσεις μεταξύ τραπεζικών και μη τραπεζικών ιδρυμάτων στις βασικές χρηματοπιστωτικές αγορές και μέσω ιδιωτικής χρηματοδότησης. Όπου είναι αναγκαίο, να ενισχύσουν το κανονιστικό και εποπτικό πλαίσιο για τον τομέα της μη τραπεζικής χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης, ώστε να διασφαλιστεί ο εντοπισμός και η διαχείριση των αναδυόμενων ευπαθειών με αποτελεσματικό τρόπο.

Στρασβούργο,

Για το Συμβούλιο
Ο/Η Πρόεδρος

[15] C(2025) 6800 final
[16] C(2025) 9300 final
[17] COM(2025) 681 final